

Nogmaals: het begrip "BROEDVOGEL"

Naar aanleiding van enkele reacties op mijn artikel over de Fluiters, in het vorige Mededelingenblad, lijkt het mij wenselijk hier nader in te gaan op het begrip "Broedvogel".

Het Amsterdamse Bos is een bosaanplant in het polderland, welke duidelijk begrensd is t.o.v. de omgeving. Wij kunnen het zelfs zien als een bebost eiland in de uitgestrekte polderzee (en huizenzee).

Van dit gebied is sinds 1942 vrij nauwkeurig de broedvogelbevolking gecontroleerd. Ofschoon wij niet van elke soort het vestigingsjaar weten, is in grote lijnen toch wel bekend in welke volgorde de diverse soorten zich er gevestigd hebben (zie het artikel van de Heer Frieswijk in deze editie, getiteld "Balans 25 jaar "Noordkant"). De laatste jaren komen er slechts weinig nieuwe vestigingen voor, en het is begrijpelijk, dat vooral de aanwinst van een nieuwe broedvogel die typisch is voor het bossparklandschap zeer interessant is. Ik denk hierbij bijv. aan de Groene Specht, Boomklever, Goudhaantje, Fluiters en Europese Kanarie, vogels die nog niet in het Bos broeden, maar er zich in deze eeuw vermoedelijk wel zullen vestigen. In dit verband zijn broedgevallen van deze soorten belangrijker dan bijv. incidentele broedgevallen van een Witoogend, Kwartelkoning of Steltekluut op de een of andere plaats binnen de begrenzing van ons Bos.

Alvorens wij een nieuwe soort aan de broedvogellijst toevoegen, is het m.i. toch beslist nodig, dat het broeden hiervan wordt vastgesteld. Hiervoor behoeven de eieren niet opgemeten of gefotografeerd te worden. Ook het ringen van de oude vogels of jonge vogels is in dit verband beslist overbodig. (Dit wil overigens niet zeggen, dat ik een tegenstander ben van vogelfotografie of van vogels ringen.) Indien men een Groene Specht of Boomklever geregeld met voedsel in een boomgat ziet verdwijnen, is dit voldoende om een broedgeval vast te stellen. Het is dan wèl nodig om het broedgeval geheim te houden en ook zelf uit de buurt van het nest weg te blijven. Het heeft geen nut om vast te stellen op welke dag het broedsel precies verstoord wordt: beter is niet te verstoren. Op nieuwe vestigingen in ons Bos moeten we extra zuinig zijn.

Bij het inventariseren van een bepaald Bosgedeelte op broedende zangvogels, die reeds als broedvogel van het Bos bekend zijn, is het natuurlijk niet nodig en zelfs ongewenst, dat er broedgevallen visueel worden vastgesteld. We stellen juist de territoria vast met behulp van de zingende mannetjes omdat het zoeken van de nesten ondoenlijk en schadelijk is.

Bij dit inventariseren verstaan we dus onder een "broedvogel": een vogel die door zang over voldoende lange termijn en op dezelfde plaats te kennen geeft, dat hij aldaar een territorium gevestigd heeft. Nu werkt het vinden van nesten zelfs verwarrend op de uitslag van de inventarisatie, aangezien we het aantal nesten toch niet bij het aantal zangterritoria kunnen optellen.

Als we in het inventarisatiegebied een zingende vogel aantreffen van een soort, die nog niet als broedvogel van het Bos bekend is, is het weer wèl nodig om het broeden visueel vast te stellen. Indien dit op normale wijze geschiedt, zal het broedsel hierdoor niet verstoord worden; zelfs het zien van de eieren is eigenlijk niet nodig.

J. Reijnders

Adres:
Nieuwe Meerdijk 382,
Badhoevedorp.

JRe/vDr/MHV